

ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА УМИСНЕ ЗНИЩЕННЯ ЧИ ПОШКОДЖЕННЯ ЧУЖОГО МАЙНА ЗАГАЛЬНОНЕБЕЗПЕЧНИМ СПОСОБОМ

Недосконалість юридичної техніки, відсутність формальної визначеності положень ст. 194 КК, яка передбачає кримінальну відповідальність за умисне знищення або пошкодження чужого майна вимагає нормативних коректив.

Метою даної статті є характеристика проблемних питань тлумачення умисного знищення та пошкодження майна, вчиненого загальнонебезпечним способом.

Дослідженням особливостей кримінальної відповідальності займалися І. Б. Газдайка-Василишин, А. В. Сакун, Ю. В. Філей, В. Навроцький, А. В. Савченко, М. І. Хавронюк та ін. Але єдина позиція щодо тлумачення нормативних положень ст. 194 КК України відсутня.

Умисне знищення та пошкодження майна, вчинене загальнонебезпечним способом є кваліфікуючою ознакою складу злочину, передбаченого ч. 2 ст. 194 КК України. Кримінальний кодекс не надає визначення поняття загальнонебезпечного способу. На думку М.І. Хавронюка, *вчинення злочину загальнонебезпечним способом* характеризується тим, що використання зазначеного способу створює реальну загрозу заподіяння шкоди або фактично її заподіює не лише конкретному об'єктові, на який посягає винний, а й іншим об'єктам (або тим же, але в іншому обсязі)[1, с. 515].

Відповідно до положень проекту КК України (далі – Проект) в п. 15 передбачено, що загальнонебезпечний спосіб – спосіб, який спричиняє шкоду чи створює реальну небезпеку спричинення шкоди щодо двох чи більше людей (вибух, підпал, затоплення, використання радіоактивних матеріалів, отруйних речовин, збудників інфекційних захворювань). Аналізуючи це визначення можна констатувати, що автори конкретизують наслідки злочину, вчиненого таким способом, а саме створює реальну небезпеку спричинення шкоди щодо двох чи більше людей [2].

У глосарії Проекту в п. 62 сформульовано, що шкода здоров'ю визначається як викликане діянням особи порушення анатомічної цілості або функціональної придатності органу чи тканини тіла іншої людини, яке обмежує працездатність чи іншу життєдіяльність порівняно з тією, яка мала місце до посягання. Із визначенням зрозуміло, що залишається невирішеним питання формальної визначеності поняття «створює реальну небезпеку спричинення шкоди щодо двох чи більше людей».

Відповідно до п. 63 глосарію Проекту шкода майнова – це майнові втрати, яких особа зазнала внаслідок вчинення кримінального

правопорушення у зв'язку зі знищенням або пошкодженням речі, а також витрати, які особа зробила або мусить зробити для відновлення свого порушеного речового права (прямі збитки). Стаття 6.1.7. Проекту передбачає: «Особа, яка знищила чи пошкодила чужу річ, що спричинило істотну майнову шкоду, – вчинила злочин 1 ступеня».

Аналізуючи ці положення можна зробити висновок, що умисне знищення чи пошкодження майна зокрема загальнонебезпечним способом є матеріальним складом і обов'язковою ознакою повинно містити наслідок заподіяння істотної майнової шкоди. Така позиція авторів не узгоджується з судовою практикою, яка склалася – при кваліфікації злочину умисного знищення чи пошкодження майна шляхом підпалу, вибуху чи іншим загальнонебезпечним способом (ч. 2 ст. 194 КК України) розмір спричиненої майнової шкоди не має правового значення.

Ця позиція міститься в роз'ясненні щодо встановлення кваліфікуючих ознак, які надаються в Постанові Верховного Суду від 05 листопада 2020 р. у справі № 536/621/16-к [3].

ЛІТЕРАТУРА:

1. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. – 11-те вид., переробл. та допов. – Київ : ВД «Дакор», 2019. 1387 с.
2. Проект Кримінального кодексу України.
URL: <https://newcriminalcode.org.ua/upload/media/2023/01/30/proyekt-kryminalnogo-kodeksu-ukrayiny-stanom-na-30-01-2023.pdf> (дата звернення: 08.04.2023 р.).
3. Постанова Верховного Суду від 05.11.2020 р. у справі № 536/621/16-к. URL : <https://verdictum.ligazakon.net/document/92765517> (дата звернення: 01.03.2023).

УДК 341

Мельник О. П.

*к.ю.н., доцент кафедри публічного права,
Державний податковий університет*

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТІВ МІЖ ДЕРЖАВАМИ

За часи війни, людство втратило мільйони життів, перш ніж дійти до усвідомлення того, що у війні потрібні правила, яких варто дотримуватися всім. На перший погляд, війни не мають нічого спільного із законом, а швидше є проявом тотального хаосу. Проте є приклади воєнних операцій, під час яких зважали на закони і звичаї ведення війни. В такий спосіб країни визнають світовий порядок і свою приналежність до цивілізованого світу.

Не зважаючи на заборону використання військової сили в міжнародних відносинах, держави залишають за собою право приймати рішення про її